

GIÁO DỤC Ý THỨC RÈN LUYỆN KỸ LUẬT CỦA HẠ SĨ QUAN, BINH SĨ QUÂN ĐỘI

NGUYỄN NGỌC ANH*

Giáo dục ý thức rèn luyện kỹ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ có vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng nâng cao sức mạnh chiến đấu của Quân đội nhân dân Việt Nam. Vì vậy, các chủ thể lãnh đạo, quản lý làm tốt công tác giáo dục, bồi dưỡng, quản lý để hạ sĩ quan, binh sĩ nhận thức rõ và chuyển hóa thành hành động thực tiễn, xây dựng đơn vị vững mạnh, toàn diện “mẫu mực, tiêu biểu” thực hiện thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao, qua đó, góp phần xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, một số quân, binh chủng tiến thẳng lên hiện đại.

Từ khóa: Giáo dục ý thức; rèn luyện kỹ luật; hạ sĩ quan, binh sĩ; Quân đội nhân dân Việt Nam.

Educating the consciousness of discipline training for non-commissioned officers and soldiers has a crucial position and roles in enhancing the fighting strength of the Viet Nam People's Army. Therefore, leaders and managers are required to perform well the education, training, and management tasks so that non-commissioned officers and soldiers improve their awareness and transform understandings into practical actions, build their units strong, “exemplary and good” in all areas, and successfully implement all assigned tasks, which contributes to the building of a revolutionary, regular, highly-skilled military with selected modern service branches and corps.

Keywords: Educating the consciousness; discipline training; non-commissioned officers and soldiers; Viet Nam People's Army.

NGÀY NHẬN: 13/02/2023

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 27/3/2023

NGÀY DUYỆT: 17/4/2023

1. Kỹ luật trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Hạ sĩ quan, binh sĩ (HSQBS) là quân nhân phục vụ trong Quân đội nhân dân (QĐND) Việt Nam, có tuổi đời còn trẻ, được tuyển chọn chặt chẽ theo đúng quy định của *Luật Nghĩa vụ quân sự* về lý lịch chính trị, quan hệ xã hội của bản thân và gia đình, trình độ văn hóa, sức khỏe; là lực lượng trực tiếp thực hiện các nhiệm vụ của đơn vị, bảo đảm cho mọi kế hoạch công tác của đơn vị được triển khai đúng tiến độ và đạt được mục đích, yêu cầu, chỉ tiêu đặt ra. Hơn nữa, HSQBS còn là những quân nhân mới bước chân vào môi trường

quân ngũ, còn nhiều mới mẻ, lạ lẫm, nhất là đối với thực hành huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, rèn luyện ý thức tổ chức kỷ luật theo quy định của Quân đội và đơn vị.

Kỷ luật trong QĐND Việt Nam mang tính tự giác, nghiêm minh vì mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Bộ đội không có kỷ luật, đánh giặc nhất định thua”¹. Người chỉ rõ: “Quân đội mạnh là nhờ giáo dục khéo, nhờ chính sách đúng và nhờ kỷ luật nghiêm. Vì vậy, kỷ luật

* ThS, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

phải nghiêm minh”². Ý thức rèn luyện kỷ luật (RLKL) của HSQBS là sự phản ánh sinh động hiện trạng thực tiễn đang diễn ra ở đơn vị thông qua thực hiện các nhiệm vụ được giao, đó là việc hoàn thành các chế độ công tác trong ngày, trong tuần, bảo đảm đúng lễ tiết, tác phong quân nhân; luôn hoàn thành tốt, đạt chất lượng công việc được giao; không vi phạm kỷ luật quân đội, quy định của đơn vị hay có biểu hiện ngại khó, ngại khổ, ngại rèn luyện, chất lượng nhiệm vụ không cao. Mặt khác, ý thức RLKL của HSQBS còn là sự tự nhận thức sâu sắc, đầy đủ tầm quan trọng và vai trò của kỷ luật quân đội đối với sự lớn mạnh, trưởng thành của QĐND Việt Nam trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

2. Giáo dục ý thức rèn luyện kỷ luật của hạ sĩ quan, binh sĩ

Đại hội lần thứ XIII của Đảng đã xác định: “Xây dựng Quân đội nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, một số quân chủng, binh chủng, lực lượng tiến thẳng lên hiện đại. Đến năm 2025, cơ bản xây dựng Quân đội tinh, gọn, mạnh, tạo tiền đề vững chắc, phấn đấu đến năm 2030 xây dựng Quân đội nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại”³. Trong đó, giáo dục ý thức (GDYT) RLKL của HSQBS là yếu tố quan trọng để hiện thực hóa quan điểm, mục tiêu của Đảng, nâng cao sức mạnh chiến đấu của QĐND Việt Nam trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay.

GDYT RLKL của HSQBS phải được thấm thấu, lan tỏa từ nhận thức cho đến hành động ngay từ khi bước vào môi trường quân ngũ và trong suốt quá trình học tập, rèn luyện ở đơn vị. GDYT RLKL của HSQBS ở đơn vị cơ sở hiện nay là hoạt động tích cực, chủ động của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị bằng nhiều hình thức, biện pháp tuyên truyền, giáo dục, quản lý phong phú, đa dạng, tập trung vào những nội dung về quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và kỷ luật của Quân

đội, quy định của đơn vị. Qua đó, nâng cao ý thức RLKL của HSQBS, góp phần xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện “mẫu mực, tiêu biểu” hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

GDYT RLKL của HSQBS ở đơn vị cơ sở là quá trình thường xuyên, liên tục, không chỉ dừng lại ở hoạt động hằng ngày, như: huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, xây dựng cảnh quan môi trường xanh - sạch - đẹp, giúp đỡ Nhân dân phòng, chống thiên tai, dịch bệnh... mà còn hướng đến bồi dưỡng niềm tin, lý tưởng về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Thông qua GDYT RLKL của HSQBS còn góp phần khơi dậy bản chất, truyền thống tốt đẹp của QĐND Việt Nam trong suốt quá trình hình thành, phát triển và trưởng thành hiện nay; đặt ra những yêu cầu cấp thiết cho HSQBS giữ gìn và phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” trong thời kỳ mới; rèn luyện nâng cao ý thức kỷ luật trong HSQBS trở thành thói quen hằng ngày, là mệnh lệnh trong tổ chức thực hiện các nhiệm vụ được giao, đoàn kết, thống nhất về nhận thức, hành động, góp phần làm chuyển biến rõ rệt chất lượng huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, đơn vị an toàn, không có quân nhân vi phạm kỷ luật phải xử lý.

Thời gian qua, GDYT RLKL cho HSQBS được cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì và cơ quan chính trị quan tâm, có nhiều đổi mới về nội dung, hình thức, biện pháp tuyên truyền, giáo dục. Các cơ quan, đơn vị tập trung tuyên truyền, phổ biến *Luật Nghĩa vụ quân sự* năm 2019, *Luật An ninh mạng* năm 2019, *Luật Phòng, chống tác hại của rượu, bia* năm 2019; những thông tư, chỉ thị, quy định liên quan đến pháp luật, kỷ luật, quy chế bảo đảm an toàn trong và ngoài đơn vị khi thực hiện các nhiệm vụ. Chú trọng duy trì nghiêm các chế độ, nề nếp trong ngày, trong tuần, trực chỉ huy, trực chiến, tuần tra, canh gác, bảo đảm đúng lễ tiết, tác phong quân nhân.

Các đơn vị tổ chức, duy trì những mô hình sinh hoạt tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, như: tủ sách pháp luật; mỗi tuần

một điều luật, mỗi ngày một câu hỏi pháp luật; tổ tư vấn tâm lý, pháp lý; 5 phút lắng đọng; bộ ba cùng tiến, chi đoàn không có cán bộ, đoàn viên, thanh niên vi phạm pháp luật, kỷ luật; mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp; 100 tình huống tư tưởng có thể nảy sinh ở đơn vị cơ sở và biện pháp xử lý. Đội ngũ cán bộ quản lý các cấp, đặc biệt là cán bộ chủ trì thường xuyên bám nắm mọi hoạt động của HSQBS, thực hiện “4 cùng” (cùng ăn, cùng ở, cùng làm và cùng chia sẻ), qua đó, giúp HSQBS nhanh chóng hòa nhập vào môi trường quân ngũ, yên tâm công tác, tự giác học tập, rèn luyện, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ.

Tuy nhiên, bên cạnh kết quả đạt được, công tác GDYT cho HSQBS ở đơn vị cơ sở còn một số hạn chế, như: nhận thức, trách nhiệm của một số cấp ủy, tổ chức đảng trong tuyên truyền, GDYT cho HSQBS có thời điểm còn chưa thường xuyên; chưa chú trọng đến đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp tuyên truyền, giáo dục; cán bộ quản lý các cấp thiếu sâu sát đơn vị, chưa lắng nghe, chia sẻ với HSQBS, đặc biệt công tác nắm bắt diễn biến tâm lý của HSQBS chưa kịp thời, còn bị động, lúng túng trong giải quyết tư tưởng đối với HSQBS có hoàn cảnh gia đình khó khăn. Một số HSQBS chưa ý thức cao trong tự giác tu dưỡng, RLKL quân đội, quy định của đơn vị; còn xảy ra vi phạm các chế độ trong công tác, chưa phát huy tính tích cực, chủ động khắc phục khó khăn, gian khổ.

3. Một số biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục ý thức rèn luyện kỷ luật cho hạ sĩ quan, binh sĩ ở đơn vị cơ sở

Một là, tăng cường tuyên truyền giáo dục, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của HSQBS.

Đây là biện pháp quan trọng có ý nghĩa hàng đầu để GDYT RLKL cho HSQBS không những trong thời gian thực hiện *Luật Nghĩa vụ quân sự* hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao và sau khi trở về địa phương vẫn giữ được tác phong của người quân nhân đã được tôi luyện trong môi trường quân đội.

Tuyên truyền, giáo dục để các tổ chức, lực lượng ở đơn vị, đặc biệt là HSQBS nhận thức sâu sắc, đầy đủ bản chất kỷ luật Quân đội là tự giác, nghiêm minh, không có ngoại lệ đối với bất kỳ ai. Mỗi tổ chức, lực lượng, HSQBS nêu cao tinh thần tự giác thực hiện pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội, quy định của đơn vị. Trên cơ sở những quy định, hướng dẫn chung kỷ luật Quân đội, các đơn vị cần cụ thể hóa, thể chế hóa vào thực hiện các nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, xây dựng đơn vị chính quy, xanh, sạch, đẹp; đề cao tinh thần đoàn kết, thống nhất trong toàn đơn vị, nhất là những quy định, yêu cầu do chỉ huy đơn vị đặt ra trong GDYT RLKL cho HSQBS. Cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì đơn vị lãnh đạo, chỉ đạo các tổ chức, lực lượng thực hiện đúng các nội dung huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, phấn đấu xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện “mẫu mực, tiêu biểu”...

Hai là, vận dụng linh hoạt, sáng tạo các nội dung, hình thức, biện pháp GDYT RLKL của HSQBS.

Đây là biện pháp có vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng trong GDYT RLKL của HSQBS. Nội dung, hình thức, biện pháp GDYT RLKL là những yếu tố quy định bảo đảm cho HSQBS luôn thực hiện đúng chức trách, nhiệm vụ được giao, mệnh lệnh của người chỉ huy, không vi phạm các chế độ, quy định quản lý bộ đội. GDYT RLKL cho HSQBS cần kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục thuyết phục với mệnh lệnh hành chính. Thông qua thực hiện ngày pháp luật, ngày chính trị - văn hóa tinh thần hàng tháng lồng ghép các nội dung tuyên truyền, giáo dục. Giáo dục thông qua thực hiện các chế độ trong ngày, trong tuần, như: đọc báo, xem ti vi, sinh hoạt tổ, tiểu đội, điểm danh, kiểm tra quân số, trực ban, trực nhật, trực chiến, hành quân rèn luyện... thông qua nêu gương “người tốt, việc tốt” trong chấp hành ý thức RLKL của HSQBS đối với các hoạt động của đơn vị, như: tích cực, chủ động khắc phục khó khăn, gian khổ, không ngại khó, ngại khổ, thực hành tiết kiệm

phụ cấp gửi về cho gia đình... Ngoài ra, tổ chức các hoạt động, như: cuộc vận động phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh “Bộ đội Cụ Hồ”; các đợt thi đua cao điểm, đợt kích trong thực hiện huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện “mẫu mực, tiêu biểu”.

Ba là, phát huy vai trò nêu gương của cán bộ quản lý đơn vị trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao.

Nghị quyết số 847-NQ/QUTW ngày 28/12/2021 của Quân ủy Trung ương về phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới xác định, nêu gương của cán bộ, đảng viên là một trong nội dung, biện pháp quan trọng để giữ gìn và phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”. Theo đó, cán bộ quản lý đơn vị, trực tiếp thường xuyên là trung đội trưởng, cán bộ đại đội phải gương mẫu trong lời nói và hành động; nắm chắc kiến thức huấn luyện, có phương pháp quản lý đơn vị phù hợp, hiệu quả, phát huy được sức mạnh của đơn vị trong thực hiện các nhiệm vụ.

Cán bộ quản lý tự giác quán triệt sâu sắc Quy định số 08-QĐi/TW ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên; Quy định số 646-QĐ/QUTW, ngày 06/11/2012 của Thường vụ Quân ủy Trung ương về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp trong Quân đội. Trên cơ sở đó, cụ thể hóa vào chức trách, nhiệm vụ được giao, đó là duy trì thực hiện nghiêm túc quy chế huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu; quản lý hiệu quả tình hình tư tưởng của HSQBS; tổ chức tốt những hoạt động giao lưu văn hóa - văn nghệ, thể dục - thể thao nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần cho HSQBS, tạo cơ sở tiền đề trong thực hiện các nhiệm vụ tiếp theo.

Ngoài ra, lãnh đạo, chỉ huy các đơn vị cần thực hiện tốt vai trò hướng dẫn, giúp đỡ HSQBS xây dựng nội dung, kế hoạch, biện pháp cụ thể tự bồi dưỡng ý thức chấp hành kỷ

luật. Đồng thời, thường xuyên bám sát việc thực hiện kế hoạch của HSQBS để biểu dương, uốn nắn, rút kinh nghiệm kịp thời.

Bốn là, phát huy tính tích cực, chủ động của HSQBS trong tự giác RLYT

HSQBS đặt ra yêu cầu cao cho bản thân trong thực hiện nhiệm vụ; tự giác xây dựng kế hoạch học tập, rèn luyện phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh, đạt mục đích, yêu cầu, nhiệm vụ đề ra; thường xuyên đối chiếu, so sánh nội dung, kế hoạch học tập, rèn luyện của bản thân với nhiệm vụ chung của đơn vị, có điều chỉnh, bổ sung hợp lý. Mỗi HSQBS cần xây dựng động cơ phấn đấu tự học tập, rèn luyện đúng đắn, “tự soi”, “tự sửa” bản thân, đáp ứng với yêu cầu, nhiệm vụ của đơn vị; tích cực, chủ động tham gia vào các hoạt động của đơn vị, không tự kiêu, tự mãn, bằng lòng với kết quả đã đạt được; có ý chí quyết tâm cao trong thực hiện nhiệm vụ, hòa đồng với tập thể; chủ động khắc phục thiếu sót, hạn chế mà bản thân chưa đáp ứng được, từng bước nâng cao trình độ, phương pháp, tác phong công tác, đáp ứng tốt với công việc đặt ra.

4. Kết luận

Kỷ luật là động lực tăng cường sức mạnh Quân đội, là yếu tố quan trọng quyết định đến sự lớn mạnh, trưởng thành của QĐND Việt Nam gần 80 năm qua. Trong sự nghiệp xây dựng Quân đội hiện nay, để duy trì nghiêm kỷ luật, cùng với việc quan tâm chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, đòi hỏi tăng cường công tác GDYT RLKL của lãnh đạo, chỉ huy các cấp cho HSQBS để giữ nghiêm kỷ luật Quân đội, góp phần xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, thực hiện thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao. □

Chú thích:

1. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 10*. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 537.
2. Hồ Chí Minh. *Toàn tập. Tập 7*. H. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011, tr. 483.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2021, tr. 157 - 158.